

Литература:

1. Захарова С.Ю. Финансовый, управленческий и стратегический учет собственного капитала организации (монография). - Ростов н/Д:РГСУ,2006-186с.
2. Михайлова Г.В. Балансово-аналитический инструментарий в управлении малым бизнесом (монография)// Экономические исследования: анализ состояния и перспективы: Сб. колл монографий/ Воронеж: ВГПУ, 2006-483с
3. Метьюс М.Р. Теория бухгалтерского учета / М.Р. Метьюс, М.Х.Б. Перера: Пер. с англ. Под ред. Я.В. Соколова, И.А. Смирновой. М.: ЮНИТИ, Аудит, 1999.-663 с.

УДК 657:004.9

Муравський В.В.,
к.е.н., викладач кафедри обліку у виробничій сфері,
Питель С.В.,
к.е.н., доцент кафедри обліку у виробничій сфері,
Тернопільський національний економічний університет

ОБЛІК ВИТРАТ НА ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Здійснення організаційних робіт з використання інформаційних технологій в обліку й аналізі вимагає значних витрат. Тому постає необхідність відображення витрат на придбання та експлуатацію програмно-технічного забезпечення в системі обліку. Досить непростим є виділення в обліковій практиці об'єктів обліку, об'єктивна їх оцінка та складання облікових проводень щодо застосування інформаційних технологій на підприємствах.

Окрім того, проблема обліку витрат, пов'язаних із запровадженням та застосуванням програмно-технічного забезпечення, пояснюється відсутністю в чинних нормативно-правових документах згадувань про технології обробки даних. Як наслідок, облік витрат на організацію обліку й аналізу товарообігу із застосуванням інформаційних технологій, згідно з П(С)БО 7 «Основні засоби», П(С)БО 8 «Нематеріальні активи» й П(С)БО 16 «Витрати», відображається сьогодні на багатьох не пов'язаних між собою рахунках обліку.

Зокрема, об'єктами обліку щодо запровадження та застосування інформаційних технологій на підприємствах, які можуть визнаватися як окремі активи, є технічні компоненти (відносять до основних засобів), програмне забезпечення (нематеріальні активи), витрати, пов'язані із організаційними роботами по доставці та монтажу техніко-програмного забезпечення (капітальні витрати) та витрати діяльності з обслуговування, підтримки,

консультування, ремонту, вдосконалення автоматизованої системи обліку (витрати періоду).

Найбільше складнощів і протиріч виникає в обліку програмного забезпечення. Відносити нематеріальні активи до складу запасів чи вважати їх роялті недоцільно, оскільки така практика суперечить чинним нормативно-законодавчим актам з бухгалтерського обліку. Зокрема, винятковою умовою виникнення роялті є необхідність отримання дозволу власника нематеріального активу на використання. Проте, придбання примірника програмного забезпечення для автоматизації обліку й аналізу товарообігу в розробника уже автоматично передбачає право володіння або користування ним без потреби одержання дозвільних санкцій.

Відображення комп'ютерної програми у складі запасів ґрунтується на тому, що вона у момент придбання записана на певному матеріальному носії інформації, який є запасом для підприємства. У випадку отримання програмного забезпечення для автоматизації обліку й аналізу товарообігу через мережу Інтернет або після його інсталяції на ЕОМ будь-які матеріальні носії інформації уже не використовуються, а, значить, нематеріальну форму комп'ютерної програми неможливо асоціювати із запасами.

Віднесення нематеріальних активів до складу основних засобів можливе за умов нероздільності технічного та програмного забезпечення обліку й аналізу товарообігу. Зокрема, відповідно до цілей оподаткування і комп'ютерна програма, і технічний пристрій для автоматизації обліку й аналізу товарообігу відносять до четвертої групи основних засобів без розподілу за окремими складовими. Також й відповідно до Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 38 «Нематеріальні активи» у випадку, якщо комп'ютерне програмне забезпечення для верстата, який управляється комп'ютером і не може функціонувати без цього конкретного комп'ютерного забезпечення, є невіддільною частиною пов'язаного з ним апаратного забезпечення, його розглядають як основний засіб, в іншому випадку – нематеріальний актив.

У відповідності до П(С)БО №8 «Нематеріальні активи», нематеріальним активом комп'ютерна програма може бути за умов відсутності у неї матеріальної форми, можливості її ідентифікації й достовірно визначеної вартості. Бухгалтерські програмні продукти для автоматизації обліку й аналізу товарообігу із використанням технологій радіочастотної ідентифікації, електронної торгівлі та глобального позиціонування на підприємствах розробляються, як показує практика, у більшості випадків під заплановані технічні засоби, архітектуру мережевого зв'язку і т.д., й, інколи, навіть за індивідуальними замовленнями виробника чи користувача. Функціонування бухгалтерської програми, у якій реалізовані можливості прогресивних методів спостереження за товарорухом, без конкретного технічного забезпечення досить часто є неможливим.

Коли вартість робіт із організації (реорганізації) обліково-аналітичної служби підприємства наводиться без деталізації, немає змоги окремо виділити ціну програмного продукту й віднести її на рахунок бухгалтерського обліку 12 «Нематеріальні активи». Винятком є ситуація, коли бухгалтерська програма виготовлена не власноруч фірмою-розробником, а із залученням субпідрядника, який визначив її вартість, за якою програмний продукт можливо віднести до нематеріальних активів.

Подібна ситуація актуальна й для власноруч створеного програмного забезпечення, яке підтримує технології радіочастотної ідентифікації товарів, електронної торгівлі, глобального позиціонування. Хоча вартість програмного продукту, написаного штатним програмістом, може бути достовірно визначена, але відділити її від установленого технічного забезпечення з метою використання на іншому підприємстві є неможливим. Лише універсальне програмне забезпечення типу «1С», «Парус», «Галактика», «БЕСТ» і т.д., ціна якого зазначена розробником згідно договору, беззаперечно можна визнати як довгостроковий актив нематеріального походження для цілей фінансового обліку. Отже, універсальне програмне забезпечення для автоматизації обліку й аналізу товарообігу беззастережно можна віднести до нематеріальних активів, а власноруч створене та написане на замовлення у певних випадках – до основних засобів.

УДК 657

Панченко І.А.,

к.е.н., доцент, докторант кафедри бухгалтерського обліку,
Житомирський державний технологічний університет

ЗАХОДИ З ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ПРИБУТКУ

Грамотне та ефективне управління прибутком передбачає побудову на підприємстві відповідних організаційно-методичних засад функціонування системи, що передбачає, в першу чергу, налагодження обліково-аналітичного забезпечення управлінської ланки.

Заходи з організації бухгалтерського обліку операцій з формування, розподілу та використання прибутку розглянемо в аспекті формування облікової політики, розробки підходів до побудови внутрішньої звітності як зв'язуючої ланки між обліковим та управлінським персоналом, а також окреслення повноважень облікового персоналу в частині організації бухгалтерського обліку.

В сучасних умовах для задоволення інформаційних потреб користувачів